

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/73/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8310202786
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8310202786.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a sudcov JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Romana Lajoša, v sporovej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX/XX, XXX XX D. E. F., právne zastúpenej JUDr. Darinou Komárovou, advokátkou, Študentská 2996/43, 069 01 Snina, proti žalovaným: 1/ G. B., nar. XX.XX.XXXX, H. XXXX/XXX, XXX XX D. E. F., 2/ I. – J. K., I., K. XX, XXX XX D. – A. L. J. A., M.: XX XXX XXX, o náhradu škody na zárobku, náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s liečením a náhradu vecnej škody, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 11C/8/2010-302 z 13. októbra 2022, v znení opravného uznesenia Okresného súdu Humenné č. k. 11C/8/2010-353 z 21.11.2023 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok v napadnutom výroku V.
- Odmieťa odvolanie voči výroku I. napadnutého rozsudku.
- Mení rozsudok v napadnutom výroku III. tak, že žalovaná 2/ je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 46,40 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti tento výrok potvrdzuje.
- Mení rozsudok vo vyhovujúcej časti ohľadne úpravy spôsobu plnenia povinností uložených žalovaným 1/ a 2/ tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.
- Žalobkyni voči žalovaným 1/ a 2/ priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

- Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) hore označeným rozsudkom v znení opravného uznesenia (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol takto, cit:
„I. Žalovaný v I. rade je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 152,48 Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
II. Žalovaný v I. rade súd priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 24,32 % s tým, že o samotnej výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdneho úradníka.
III. Súd žalobu voči žalovanému v II. rade zamieta.
IV. Žalovanému v II. rade súd priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 91,14 % s tým, že o samotnej výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdneho úradníka.“

V. V prevyšujúcej časti súd žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietla.“

2. Rozhodol tak v konaní o žalobe na náhradu škody/straty na zárobku v sume 562,21 Eur (16 937,- Sk), náhradu nákladov spojených s liečením titulom cestovného v sume 752,96 Eur (22 683,70 Sk), titulom výdavkov na lieky v sume 149,06 Eur (4 490,70 Sk), titulom úhrady poplatkov za poskytnutie zdravotnej starostlivosti v sume 37,04 Eur (1 116,- Sk), titulom nákladov na oblečenie a hygienické potreby v sume 703,94 Eur (21 207,- Sk), náhradu vecnej škody v sume 38,01 Eur (1145 Sk) a náhradu trov konania potom, ako bol uznesením odvolacieho súdu č. k. 12Co/51/2022 - 286 zo 07.04.2022 skorší rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie pre jeho nepreskúmateľnosť, keďže uvedený rozsudok súdu prvej inštancie nerešpektoval kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, úplne v ňom absentovalo dostatočne individualizované odôvodnenie obsahujúce sumu konkrétnych relevantných skutočností a úvah umožňujúcich v odvolacom konaní preskúmať správnosť záverov súdu prvej inštancie o nedôvodnosti vznesenej námietky premlčania a v nadväznosti na to aj o čiastočnej dôvodnosti alebo nedôvodnosti žaloby.

3. Prípado právne posúdil podľa § 420 ods. 1 a 3, § 427, § 441, § 444, § 449, § 445, § 100 ods. 1, § 101 a § 106 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), a § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“).

4. Vo veci mal preukázané, že žalovaný 1/ bol rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/364/02 z 10.1.2003 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1To/93/03 z 19.02.2004 uznaný za vinného z protiprávneho konania a to dopravnej nehody, ktorá sa stala XX.XX.XXXX H. B. D. E. F., kde pod vplyvom alkoholu viedol osobné motorové vozidlo C. N. a pri svojej jazde zrazil žalobkyňu, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní XX mesiacov a zároveň bol zaviazaný uhradiť žalobkyňi škodu titulom bolestného vo výške 36 015,- Sk. Žalobkyňa si civilnou žalobou doručenou súdu prvej inštancie 28.07.2004 najskôr uplatnila len voči žalovanému 1/ nárok na náhradu škody na zdraví a to bolestné, pričom nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a ostatné nároky si uplatnila až neskôr v následných podaniach, ktorými rozširovala, respektíve menila podanú žalobu. Podaním z 30.07.2004 žalobkyňa stále len voči žalovanému 1/ rozšírila žalobu aj o nároky na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, straty na zárobku, nákladov spojených s liečením, nákladov na oblečenie a hygienické potreby súvisiace s hospitalizáciou a vecnej škody za poškodené veci pri dopravnej nehode, a až podaním doručeným súdu 31.03.2005 navrhla pristúpenie žalovanej 2/ a tiež Slovenskej kancelárie poisťovateľov ako pôvodného žalovaného 3/, voči ktorému bolo konanie zastavené uznesením súdu prvej inštancie z 29.11.2005 z dôvodu späťvzatia žaloby voči nemu. Nároky týkajúce sa straty na zárobku, nákladov spojených s liečením, nákladov na oblečenie a hygienické potreby súvisiace s hospitalizáciou a vecnej škody za veci zničené pri dopravnej nehode boli rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 11C/2/2006-278 zo 14.05.2009 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 9Co/63/2009-327 z 23.02.2010 vylúčené na samostatné konanie, ktoré súd prvej inštancie začal viesť pod sp. zn. 11C/8/2010. V konaní ďalej súd prvej inštancie zohľadňoval, že rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 11C/7/2010-57 z 25.5.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 19Co/166/2018-624 z 30.5.2019 bola žaloba žalobkyne na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo vzťahu k rozšíreniu žaloby podaním žalobkyne doručeným 25.01.2008 zamietnutá z dôvodu premlčania, ďalej že v súvisiacich veciach bolo uznané spoluzavinenie žalobkyne za vzniknutú dopravnú nehodu a následky s tým spojené v rozsahu 10 %, ako aj, že z vypracovaných znaleckých posudkov vyplýva objektívna doba liečenia žalobkyne z následkov po dopravnej nehode v trvaní XX I. XX G..

5. Ohľadne nároku na náhradu straty na zárobku žalobkyne súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že jej práceneschopnosť v dôsledku úrazu trvala v období od XX.XX.XXXX G. XX.XX.XXXX, B. XX.XX.XXXX G. XX.XX.XXXX I. B. XX.XX.XXXX G. XX.XX.XXXX J. XXX dní, a jej priemerný hrubý zárobok po dobu práceneschopnosti vypočítaný z priemerného mesačného hrubého zárobku 8630,- Sk, resp. priemerného denného hrubého zárobku v sume 397,- Sk predstavoval sumu 121 085,- Sk za 305 dní. Okrem toho ustálil, že na nemocenských dávkach bolo žalobkyňi vyplatených 96 390,- Sk a žalovaná 2/ dobrovoľne uhradila sumu 22 221,50 Sk (18.1.2008 sumu 17 286,- Sk a 9.7.2019 sumu 163,96 eur).

6. Vo vzťahu k nákladom spojeným s liečením, spočívajúcim v cestovných nákladoch súd prvej inštancie ustálil, že za riadne uplatnené a preukázané výdavky žalobkyne na cestovné možno považovať len výdavky na cestovné hromadnými dopravnými prostriedkami v sume 1185,- Sk. Stotožnil sa tak so stanoviskom žalovanej 2/ z 19.5.2020 vychádzajúcim z dodatočne žalobkyňou predložených lekárskeho nálezu zo skúmaného obdobia a jej vyúčtovania cestovných lístkov predložených do spisu sp. zn. 11C/191/2004. V tejto súvislosti zo žalobkyňou predložených lekárskeho správ súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa bola na O. P. F. N. E. Q. K., R. XX O., hospitalizovaná od XX.XX.XXXX G. XX.XX.XXXX a vyšetrená X.X.XXXX I. X.X.XXXX; v internej a endokrinologickej ambulancii A. S. N. H. J. vyšetrená XX.XX.XXXX; v privátnej ORL ambulancii A. C. L. H. J. vyšetrená XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, 20.9.20025, 27.9.2002, 8.10.2002, 12.11.2002, 27.11.2002, 5.12.2002, 13.12.2002, 28.1.2003, 20.8.2003, 11.8.2003, 28.8.2003, 28.4.2004; v ambulancii A. A. J. v O. vyšetrená 02.12.2004, 19.10.2004, 10.09.2004, 03.08.2004, 22.07.2004, 18.06.2004, 28.06.2004, 31.05.2004; v očnej ambulancii A. T. U. v J. vyšetrená 18.09.2002; v neurologickej ambulancii A. A. Q. vyšetrená 17.09.2002, 19.09.2002, 09.10.2002, 26.11.2002, 1.12.2002, 12.12.2002, 21.01.2003, 04.06.2003, 16.9.2003; v psychologicko ambulancii A. H. H. vyšetrená 02.10.2002, 08.11.2003, 16.03.2004, 26.10.2004; v psychiatricko ambulancii A. G. H. vyšetrená 28.10.2002, v psychiatricko ambulancii A. S. O. vyšetrená 15.11.2004; na Klinike stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie, resp. II. stomatologickej klinike N. Q., R. XX, O. vyšetrená 05.11.2002 a 20.11.2002, v E. J. K. H. J. vyšetrená 18.12.2002 a v rehabilitačnej starostlivosti od 16.8.2002 do 13.1.2003; v privátnej kožnej ambulancii v J. vyšetrená 18.12.2002, 30.4.2003, 21.7.2003; na ORL oddelení N. Q. H. O. hospitalizovaná od 27.2.2003 do 4.3.2003, od 5.8.2003 do 8.8.2003 a od 8.1.2004 do 11.1.2004 a vyšetrená 25.3.2003, 6.5.2003, 5.8.2003, 2.9.2003, 7.10.2003, 4.12.2003, 11.12.2003, 16.1.2004 a 5.2.2004; na neurologickom oddelení Q. H. E. O. hospitalizovaná od 27.1.2004 do 5.2.2004 a vyšetrená 5.2.2004, 24.3.2004, 15.4.2004, 31.5.2004, 18.6.2004, 28.6.2004, 27.7.2004, 10.9.2004, 19.10.2004; v G. R. J. E. A. vyšetrení dňa 27.5.2004; na ORL oddelení Q. H. E. O. vyšetrená 27.5.2004, 3.8.2004; na Röntgenovom pracovisku Q. H. E. O. vyšetrená 28.6.2004 a 3.8.2004 a na gastroenterologickej poradni Q. H. E. O. vyšetrená 26.11.2004.

7. Ďalej vychádzal zo zistenia, že žalobou pôvodne uplatnený nárok na náhradu nákladov spojených s liečením spočívajúci v nákladoch na lieky v sume 5983,10 Sk vyplýval z predložených pokladničných dokladov o ich kúpe z obdobia od 09.09.2002 do r. 2004. V súvislosti s tým skutkovo uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti s úrazom namietanú žalovanou 2/ pri liekoch zakúpených 30.04.2003 v sume 159 Sk, 12.05.2003 v sume 76,30 Sk, 19.05.2003 v sume 42,50 Sk, 29.05.2003 v sume 20,90 Sk, 18.06.2003 v sume 57,- Sk, 28.07.2003 v sume 35,20 Sk, 29.07.2003 v sume 52 Sk, 29.09.2003 v sume 20 Sk, 27.10.2003 v sume 20 Sk, 22.12.2003 v sume 20 Sk, 30.12.2003 v sume 19,60 Sk, 07.04.2004 v sume 143,20 Sk, 20.05.2004 v sume 83,- Sk a v roku 2004 vo výške 84,50 Sk. Za nespornú skutkovú okolnosť vyhodnotil tiež úhradu týchto nákladov žalovanou 2/ v rozsahu sumy 1 492,40 Sk, z dôvodu ktorého zostali predmetom konania len náklady na nákup liekov v sume 4490,70 Sk. Pokiaľ ide o náhradu nákladov na poplatky za poskytnutie zdravotnej starostlivosti, súd prvej inštancie vyhodnotil vynaloženie sumy 3111,- Sk žalobkyňou za dostatočne preukázané s tým, že nárok v tomto rozsahu uplatnený pôvodnou žalobou žalobkyňa po úhrade sumy 1995,- Sk žalovanou 2/ upravila na sumu 1116,- Sk.

8. Vo vzťahu k nároku na náhradu nákladov za oblečenie a hygienické potreby v sume 21 207,- Sk a nároku na náhradu vecnej škody za oblečenie a obuv zničenú dopravnou nehodou pôvodne uplatneného v sume 3169,- Sk, ktorú žalobkyňa po úhrade žalovanej 2/ v sume 2024,- Sk znížila na sumu 1145,- Sk, súd prvej inštancie konštatoval predloženie pokladničných dokladov na uvedené vecné náklady.

9. Okrem toho súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný 1/ mal v čase dopravnej nehody so žalovanou 2/ uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení prevádzky motorového vozidla z 19.12.2001, že žalobkyňa bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 10.12.2009 priznaný invalidný dôchodok, ktorý bol zvýšený na sumu 320,80 eur a že žalovanou 2/ bola 21.01.2008 žalobkyňa vyplatená náhrada škody na zdraví titulom bolestného vo výške 38 482,95 Sk, a náhrada škody na zdraví z titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 8190,- Sk. Z dokazovania mal tiež za preukázané, že žalobkyňa je od 18.11.2003 bez obmedzenia držiteľkou vodičského oprávnenia skupiny I., D. I. D. a že žalovaná 2/ žalobkyňa na náhradu za stratu na zárobku 09.07.2019 dobrovoľne doplatila sumu 163,96 eur a na vecnú škodu doplatila sumu 19,18 eur.

10. Vychádzajúc z právoplatného odsúdenia žalovaného 1/ v trestnom konaní súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa ako poškodená z dopravnej nehody má nárok na náhradu škody na zdraví, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté, ako aj ostatné uplatnené nároky za podmienky preukázania ich výšky a príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Obranu žalovanej 2/, ktorou namietala svoju pasívnu vecnú legitimitáciu v spore vyhodnotil s poukazom na uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení prevádzky motorového vozidla za nedôvodnú. Na podklade výsledkov predchádzajúceho konania považoval za nesporné, že na dopravnej nehode mala svoje spoluzavinenie aj žalobkyňa, ktoré bolo pri výpočte náhrady škody potrebné zohľadniť v rozsahu 10 %, tak ako to už konajúce sudy ustálili pri náhrade škody na zdraví.

11. Vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenému nároku na náhradu straty na zárobku v sume 34 223,- Sk súd prvej inštancie po zohľadnení procesnej obrany žalovanej 2/ dospel k názoru, že po zohľadnení dobrovoľného plnenia žalovanej 2/ do dňa vydania napadnutého rozsudku v sume 22 221,50 Sk, ako aj ustáleného spoluzavinenia žalobkyne vo výške 10%, a premlčania nároku straty na zárobku za práceneschopnosť žalobkyne od 16.08.2002 do 06.07.2003 v sume 635,70 eur je potrebné tento nárok voči žalovanej 2/ zamietnuť, pretože suma, na ktorú má žalobkyňa nárok už bola dobrovoľne žalovanou 2/ plnená a zvyšok je premlčaný. Vo vzťahu k žalovanému 1/ považoval nárok žalobkyne na náhradu straty na zárobku za dôvodný len v rozsahu sumy 4,- Sk t.j. 0,13 eur, keďže celkový nárok na náhradu straty na zárobku počas 305 dní trvajúcej práceneschopnosti pri zistenom priemernom hrubom zárobku žalobkyne vo výške 397,- Sk denne predstavuje sumu 121 085,- Sk, do sumy, ktorej je potrebné započítať vyplatené nemocenské dávky vo výške 96 390,- Sk, spoluzavinenie žalobkyne na dopravnej nehode v rozsahu 10% vo výške 2 469,50 Sk, ako aj poskytnuté dobrovoľné plnenie žalovanej 2/ vo výške 22 221,50 Sk.

12. Pokiaľ ide o nárok na náhradu cestovných nákladov vynaložených v súvislosti s liečením, súd prvej inštancie zastal názor, že žalobkyňa má nárok len na cestovné zaplatené za cestu hromadnými dopravnými prostriedkami a to za predpokladu preukázania ich výšky a príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Uzavrel, že voči žalovanému 1/ bol tento nárok uplatnený pred uplynutím premlčacej lehoty, pričom konštatoval, že žalobkyňou dôvodne uplatnené náklady za cestovné hromadnými dopravnými prostriedkami sú v sume 1185,- Sk, čo po zohľadnení 10% miery spoluzavinenia predstavuje sumu 1066,50 Sk a po odpočítaní dobrovoľnej úhrady žalovanej 2/ v sume 421,40 Sk predstavuje sumu 645,10 Sk t.j. 21,41 eur. Vo vzťahu k žalovanej 2/ dospel k záveru, že na nárok žalobkyne za obdobie od 09.09.2002 do 20.03.2003 v celkovej sume 2826,- Sk, t.j. 93,80 eur dopadá vznesená námietka premlčania, a tiež že žalobkyňa preukázala príčinnú súvislosť nákladov na cestovné hromadným dopravným prostriedkom s dopravnou nehodou vzniknutých v dňoch 09.05.2003, 12.05.2003, 14.05.2003, 15.05.2003 a 20.05.2003 (všetko za účelom rehabilitačnej liečby v J.), 04.06.2003 (na neurologické vyšetrenie v V.) a 16.03.2004 (na psychologické vyšetrenie v V.) v celkovej sume 226,- Sk, čo po zohľadnení 10% miery spoluzavinenia žalobkyne predstavuje sumu 6,75 eur (203,40 Sk). Avšak keďže v konaní bolo preukázané, že žalovaná 2/ plnila žalobkyňi sumu 421,40 Sk, tento nárok žalobkyne voči žalovanej 2/ súd prvej inštancie zamietol v celom rozsahu. Nárok na náhradu nákladov za pohonné hmoty spotrebované pri ceste osobným motorovým vozidlom v sume 18 360,- Sk súd prvej inštancie zamietol ako nepreukázané.

13. Čo sa týka nároku na náhradu nákladov liečenia titulom nákupu liekov v sume 5 983,10 Sk, súd prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 1/ priznal žalobkyňi ako náhradu nákladov spojených s nákupom liekov sumu 3 739,20 Sk (správne 3139,20 Sk – poznámka odvolacieho súdu), t. j. 104,22 eur. Vychádzal pritom z názoru, že žalobkyňa v konaní nepreukázala príčinnú súvislosť vo vzťahu k nákladom na lieky v sume 751,50 Sk a 84,50 Sk (podľa dokladov z obdobia od 30.04.2003 do 20.05.2004), a súčasne, že od zvyšnej sumy 5 147,10 Sk je nutné odpočítať spoluzavinenie žalobkyne vo výške 10% v sume 514,71 Sk ako aj dobrovoľné plnenie žalovanej 2/ v sume 1 492,40 Sk. Vo vzťahu ku žalovanej 2/ považoval za oprávnenú aj námietku premlčania pri nákladoch vynaložených za obdobie od 09.09.2002 do 17.03.2003 v celkovej výške 1 939,90 Sk t.j. 64,60 eur. Za ostatné obdobie považoval za preukázaný nákup liekov v hodnote 3 190,10 Sk, čo po odpočítaní spoluzavinenia 10% predstavuje sumu 2 871,- Sk, na ktorú však už žalovaná 2/ dobrovoľne plnila sumu 1492,40 Sk. Na základe uvedeného uzavrel, že voči žalovanej 2/ je nárok na náhradu nákladov na nákup liekov dôvodný v sume 1378,60 Sk t.j. 45,76 eur. Ostatné uplatnené náklady za nákup liekov z 30.04.2003, 12.05.2003, 19.05.2003, 29.05.2003, 18.06.2003, 28.07.2003, 29.07.2003, 29.09.2003, 27.10.2003, 22.12.2003, 30.12.2003, 07.04.2004

a 20.05.2004 súd prvej inštancie žalobkyni nepriznal z dôvodu nepreukázania príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou.

14. Pokiaľ ide o nárok na náhradu nákladov liečenia vzniknutých úhradou poplatkov za zdravotnú starostlivosť v sume 3111,- Sk, považoval súd prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 2/ za oprávnenú námietku premlčania týkajúcu sa poplatkov vynaložených od 18.02.2003 do 13.01.2003 v celkovej sume 1541,- Sk t.j. 51,15 eur. Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie zohľadnil spoluzavinenie žalobkyni na dopravnej nehode vo výške 10 % ako aj dobrovoľnú úhradu žalovanej 2/ na tieto poplatky v sume 1995,- Sk. Vychádzajúc z uvedeného uzavrel, že žalovaná 2/ už žalobkyni uhradila celú túto položku a preto je žaloba voči žalovanej 2/ v tejto časti nedôvodná. Keďže nárok voči žalovanému 1/ bol uplatnený pred uplynutím subjektívnej premlčacej lehoty, súd prvej inštancie od sumy preukázaných úhrad na poplatky za zdravotnú starostlivosť (3111,- Sk) odpočítal spoluzavinenie žalobkyne na dopravnej nehode v rozsahu 10 %, t.j. sumu 311,10 Sk, ako aj plnenia dobrovoľne uhradené žalovanou 2/ na túto položku v sume 1995,- Sk, z dôvodu, ktorého zostala žalobkyni neuhradená suma 805,- Sk, t.j. 26,72 eur, ktorú súd priznal žalobkyni voči žalovanému 1/ ako preukázané a riadne a včas uplatnené náklady liečenia vzniknuté úhradou poplatkov za zdravotnú starostlivosť.

15. Pokiaľ ide o nárok na náhradu nákladov na zakúpené oblečenie a hygienické potreby, ktoré si žalobkyňa uplatnila v sume 21 207 Sk z dôvodu ich súvisu s hospitalizáciou a kúpeľnou liečbou po dopravnej nehode, súd prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 2/ považoval námietku premlčania za oprávnenú v rozsahu sumy 10 776 Sk, t.j. 357,70 eur a to v súvislosti s nákupmi realizovanými od 19.08.2002 do 21.02.2003. Súčasne však vo vzťahu k obidvom žalovaným vyhodnotil za dôvodné v tejto časti žalobu zamietnuť a to pre nepreukázanie nevyhnutnosti ich nákupu a príčinnej súvislosti týchto nákupov s dopravnou nehodou. Rovnako súd prvej inštancie zamietol aj nárok žalobkyne na náhradu vecnej škody za oblečenie a obuv zničené v dôsledku dopravnej nehody, ktoré si žalobou uplatnila vo výške 3169,- Sk a žalovaná 2/ jej dobrovoľne zaplatila sumu 2024,- Sk. V tejto časti mal za to, že žalovaná 2/ pri likvidácii tejto škody postupovala správne, keď od hodnoty týchto vecí zistených z pokladničných dokladov odpočítala ich amortizáciu zodpovedajúcu veku a použitiu.

16. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil § 255 CSP vychádzajúc zo záveru, že žalobkyňa si uplatnila spolu žalobou nárok na zaplatenie sumy 90 376,80 Sk, t.j. 2999,96 eur, pričom voči žalovanému 1/ oprávnene žalovala nárok na úhradu sumy 1135,03 eur, a voči žalovanému 2/ nárok na úhradu sumy 133,- eur.

17. Voči napadnutému rozsudku podala odvolanie v celom rozsahu žalobkyňa a to z odvolacích dôvodov vymedzených v § 365 písm. f) a h) CSP. Poukázala na to, že obsahom znaleckých posudkov vyhotovených v súvislosti s dopravnou nehodou sú aj lekárske nálezy a potvrdenia, ktoré všetky boli v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou z XX.XX.XXXX. Uvádza, že z hľadiska ustálenia zdravotného stavu a časového ukončenia liečby sa žalobkyňa od roku 2002 do roku 2004 podrobila rôznym lekárske vyšetreniam a v záujme rýchlejšej regenerácie organizmu si za vlastné náklady zakúpila ďalšie liečivá, ktoré mali priaznivý vplyv na jej zdravotný stav a preto aj jej doplnková liečba bola v príčinnej súvislosti s poškodením zdravia dopravnou nehodou. Vyjadrila presvedčenie o dôvodnosti ňou uplatneného nároku na nákup oblečenia a hygienických potrieb, pretože počas liečenia, hospitalizácie či rehabilitačnej kúpeľnej liečby sa zvyšujú náklady na hygienické potreby, domáce oblečenie, pyžamá, župany, či obuv. Vzhľadom na rozsah a charakter zranenia bol jej zdravotný stav natoľko vážny, že zdravotnícke zariadenia bola nútená navštíviť len za účasti doprovodu. Za nedôvodné označila aj zníženie výšky vecnej škody za zničené ošatenie a obuv pri dopravnej nehode z dôvodu ich amortizácie tvrdiac, že tieto veci boli nové. Ďalej prezentovala názor, že premlčacia lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody následkom poistnej udalosti, za ktorú zodpovedá žalovaný 1/ plyní od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/364/2002 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 19.02.2004, z dôvodu ktorého nárok nie je premlčaný. Namietala aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Priznanie plnej náhrady trov konania z prisúdenej sumy je podľa nej zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci v zmysle § 255 CSP. Súd prvej inštancie podľa nej dospel na základe vykonaných dôkazov k správne zisteniu skutkového stavu vecí, no z týchto skutkových zistení vyvodil mylné právne závery. S ohľadom na uvedené navrhla napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalovaní 1/ a 2/ budú zaviazaní zaplatiť žalobkyni titulom náhrady škody straty na zárobku sumu 398,24 eur, titulom účelne vynaložených nákladov spojených s liečením sumu 1629,-

eur a titulom náhrady vecnej škody sumu 18,82 eur ako aj priznať žalobkyni nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

18. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k odvolaniu z 5.12.2022 prezentovala názor, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne a skutkovo správne a nie je nepreskúmateľné. Pre rozhodnutie súdu je rozhodujúce aký skutkový stav vyplynul zo zhromaždených prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany v čase, keď dochádza k vydaniu rozhodnutia. Argumentovala, že pokiaľ žalobkyňa poukazovala na to, že absolvovala viaceré procedúry a rehabilitácie, tak túto skutočnosť nikto nerozporuje, avšak samotný priebeh liečby automaticky neodôvodňuje priznanie nákladov v rozsahu, ktoré si žalobkyňa uplatnila. Bolo povinnosťou žalobkyne preukázať, s čím konkrétne takéto početné náklady súviseli, presne ich špecifikovať, neopomínajúc potrebu zohľadnenia jej spoluzavinenia na vzniku dopravnej nehody a tým aj škody, ktorú skutočnosť aj napriek právoplatnému rozhodnutiu žalobkyňa vytrvalo ignoruje. Žalovaná 2/ tiež vyjadrila nesúhlas s tvrdením žalobkyne, že počas prebiehajúcej liečby zranení sa zvyšujú náklady na hygienické potreby, domáce oblečenie, pyžamá, župany a obuv či regeneračné prípravky v rozsahu, v ktorom si ich žalobkyňa uplatnila. Za vylúčenú považovala dôvodnosť nákupu ošatenia v rozsahu vyplývajúcom zo žalobkyňou predložených dokladov (36 ks nohavičiek, 9 ks pyžám, 4 ks nočných košiel, 17 ks uterákov, 4 ks osušiek, 6 párov papúč, 38 párov ponožiek, 5 ks teplákov, 2 ks domáceho úboru, 8 ks tričiek a podobne), ako aj tvrdenia žalobkyne, že by v tak krátkom čase došlo k ich opotrebovaniu do stavu absolútnej nepoužiteľnosti. Poukázala tiež na to, že žalobkyňa u žalovanej 2/ uplatňovala pôvodne aj ďalšie náklady spojené s liečením ako napríklad náklady za nákup blúzky, obuvi, klobúkov, rámu okuliarov, pečiva a iné, čo podľa žalovanej 2/ jednoznačne dokumentuje snahu o získanie neprimeraného a nesúvisiaceho odškodnenia.

19. V replike k vyjadreniu žalovanej 2/ k odvolaniu z 27.01.2023 žalobkyňa namietala názor žalovanej 2/, že prebiehajúca liečba žalobkyne si nevyžadovala náklady v takom rozsahu v akom si ich žalobkyňa uplatnila. Zdôraznila, že jej zdravotný stav si po ťažkom úraze vyžadoval dlhodobú starostlivosť inou osobou, bola pripútaná na lôžko, pričom sama sa nebola schopná o svoju hygienu sa postarať, z dôvodu ktorého bolo nevyhnutné, aby mala dostatočné množstvo hygienického prádla, domáceho oblečenia či šatstva potrebného pre rehabilitačné cvičenia. Skonštatovala, že žalovaná 2/ účelovo a opakovane spochybňuje uplatnené nároky napriek tomu, že počas prebiehajúceho dlhodobého konania žalovaná 2/ čiastočne tieto uplatnené nároky žalobkyni vyplatila.

20. Žalovaná 2/ v duplike z 13.02.2023 uviedla, že k replike žalobkyne sa osobitne vyjadrovať nebude.

21. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 34 CSP, po zistení, že odvolanie žalobkyne bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) a oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že napadnutý rozsudok nebol oprávnený preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP).

22. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov nastal pri rozhodnutí súdu prvej inštancie suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

23. Odvolací súd v predmetnom prípade posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne

predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

24. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd musí viesť v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom pritom neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

25. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 132 O.s.p. (teraz § 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov nevyplynuli ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, popr. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 O.s.p., resp. teraz § 192 a 193 CSP.

26. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. h) CSP, t.j. že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Vo vzťahu k aplikácii práva všeobecnými súdmi odvolací súd uvádza, že výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov (v danom prípade súd prvej inštancie) musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení právnych noriem, tak ako ich v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol súd prvej inštancie, obmedzil toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

27. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v danom prípade zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu tak, aby bolo možné súdenú vec riadne právne posúdiť. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania a podľa odvolacieho súdu nie sú svojvoľné ani inak neudržateľné, preto sa odvolací súd stotožňuje so skutkovými závermi súdu prvej inštancie vyplývajúcimi z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne poukazuje. Zistený skutkový stav však podľa odvolacieho súdu nebol v niektorých aspektoch správne právne posúdený (zo správnych skutkových záverov čiastočne neboli vyvedené správne právne závery), čím došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, pre ktorý bola nevyhnutná čiastočná zmena napadnutého rozsudku.

28. Podľa § 420 ods. 1 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

29. Podľa § 420 ods. 3 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

30. Podľa § 427 ods. 1 a 2 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

31. Podľa § 429 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

32. Podľa § 441 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

33. Podľa § 443 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

34. Podľa § 444 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

35. Podľa § 445 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

36. Podľa § 446 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody, náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného je rozdiel medzi jeho priemerným zárobkom pred poškodením a nemocenským.

37. Podľa § 446 OZ v znení zákona č. 394/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, účinnom od 1.12.2019, náhrada straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného sa uhrádza peňažným dôchodkom vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom poškodeného, ktorý dosahoval pred vznikom škody, a náhradou, ktorá bola poškodenému vyplatená v dôsledku choroby alebo úrazu podľa osobitných predpisov.

38. Podľa § 879w OZ v znení zákona č. 394/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, účinnom od 1.12.2019, ustanoveniami § 446, § 447, § 447b a § 448 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. decembrom 2019; vznik týchto právnych vzťahov a vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzujú podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. novembra 2019.

39. Podľa § 449 ods. 1 a 3 OZ pri škode na zdraví sa uhradzujú aj účelné náklady spojené s liečením. Náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzujú tomu, kto ich vynaložil.

40. Podľa § 15 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkovou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

41. Podľa § 52 ods. 1 tretia a štvrtá veta zákona č. 315/1996 Zb. o premávke na pozemných komunikáciách v znení účinnom v čase dopravnej nehody (ďalej len „zákon č. 315/1996 Zb.“), tam, kde chodník nie je alebo kde je neschodný, chodí sa po ľavej krajnici, tam, kde nie je krajnica alebo kde je krajnica neschodná, chodí sa čo najbližšie pri ľavom okraji vozovky. To platí aj pre chodca, ktorý nesie predmet, ktorým by mohol ohroziť premávku na chodníku alebo na krajnici.

42. Za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá poškodenému prevádzkovateľ motorového vozidla, a to bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť). Táto zodpovednosť však neprichádza do úvahy pri každom spôsobení škody dopravným prostriedkom, ale len vtedy,

keď je vyvolaná osobitnou povahou prevádzky. Pre záver, či je prevádzkovateľ motorového vozidla zodpovedný za škodu, je rozhodujúce, či škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla a či bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke vozidla. Osobitná povaha prevádzky motorového vozidla je charakterizovaná rôznymi okolnosťami, ako je napr. rýchlosť, vybavenie technického zariadenia, konštrukcia a pod.

43. Odvolací súd pripomína, že vzhľadom na špecifickosť prevádzky dopravných prostriedkov, ktorá sa pre svoju značnú rizikovosť stáva zdrojom zvýšeného nebezpečenstva pre zdravie a životy občanov a majetok spoločnosti i jednotlivca, je zodpovednosť za túto škodu v OZ upravená osobitne, na objektívnom princípe a bez zreteľa na zavinenie. Táto úprava zodpovednosti umožňuje oveľa širšie a dôslednejšie zabezpečenie náhrady tejto škody. Ide o výnimku zo všeobecnej zásady, podľa ktorej sa občiansko-právna zodpovednosť za škodu zakladá zásadne na zodpovednosti za zavinenie. Postavenie poškodeného pri uplatňovanom nároku je podstatne uľahčené. Nemusí sa preukazovať porušenie právnej povinnosti škodcu, ale len to, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou, ktorá je vlastná prevádzke dopravných prostriedkov, pričom musí byť zistené, kto je prevádzkovateľom dopravného prostriedku.

44. K otázke spoluzavinenia dopravnej nehody žalobkyňou odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že zavinenie poškodeného OZ v ust. § 427 a nasl. neupravuje ako osobitný liberačný dôvod. Preto je potrebné vychádzať z § 441 OZ upravujúceho zavinenie poškodeného, ktoré sa s ohľadom na svoju všeobecnú povahu musí uplatniť aj v tomto osobitnom prípade zodpovednosti za škodu. Ustanovenie § 441 OZ je systematicky zaradené do šiestej časti, druhej hlavy, tretieho oddielu pod marginálnou rubrikou „spoločné ustanovenia o náhrade škody“, z čoho vyplýva, že ho treba použiť tak v prípadoch všeobecnej zodpovednosti za spôsobenú škodu založenú na princípe predpokladaného zavinenia, ako aj v prípadoch osobitnej zodpovednosti za škodu spôsobenú dopravnými prostriedkami, a to bez zreteľa na to, či škoda bola spôsobená okolnosťami majúcimi alebo nemajúcimi pôvod v prevádzke. Ak je zavinenie poškodeného výlučnou príčinou škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, prevádzateľ sa zbaví celkom zodpovednosti a škodu v plnom rozsahu nesie sám poškodený. Ak však je zavinený protiprávny úkon poškodeného len jednou z príčin škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky určitého dopravného prostriedku a ak bolo treba hľadať ďalšiu príčinu na strane prevádzateľa, potom znáša poškodený škodu len pomerne a čiastočne za ňu zodpovedá prevádzateľ. Objektívne skutočnosti môžu byť za určitých okolností, ak sú neodvratiteľnými a neodvodzujú svoj pôvod z prevádzky, liberačnými dôvodmi, ktoré zbavujú (celkom alebo sčasti) zodpovednosti prevádzateľov dopravných prostriedkov. Určenie podielov pripadajúcich na škodcu a poškodeného v týchto prípadoch sa má v dôsledku nedostatku výslovného zákonného ustanovenia vykonať použitím § 441 Občianskeho zákonníka analogicky (bližšie pozri stanovisko Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cpj 10/83 časť H2). Pre záver o zodpovednosti na strane poškodeného musia byť rovnako splnené všetky základné predpoklady zodpovednosti za škodu (§ 420 Občianskeho zákonníka) a to protiprávne konanie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi, pričom zavinenie sa predpokladá. Zodpovednosť škodcu je potom obmedzená v rozsahu, v akom rozsahu vznikla škoda, a tiež následkom protiprávneho úkonu poškodeného.

45. Odvolací súd konštatuje, že na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k správne právnemu záveru o spoluzavinení dopravnej nehody žalobkyňou z dôvodu porušenia jej právnej povinnosti ako chodca vyplývajúcej z § 52 ods. 1 zákona č. 315/1996 Zb. chodiť tam, kde nie je krajnica alebo kde je krajnica neschodná po ľavej krajnici, resp. čo najbližšie pri ľavom okraji vozovky. Z nesporných skutkových okolností prípadu vyplývajúcej aj z oboznámeného rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1To/93/2003 z 19.2.2004 nepochybne vyplýva, že žalobkyňa sa v momente dopravnej nehody presúvala po pravej strane vozovky, napriek tomu, že označený zákon ukladá chodcom povinnosť ísť po ľavej strane, čím došlo k porušeniu vyššie uvedenej zákonnej povinnosti. Stotožnenie sa súdu prvej inštancie v otázke spoluzavinenia žalobkyne na dopravnej nehode a jeho rozsahu 10%, s poukazom na ustálenie tohto záveru už v predchádzajúcom súvisiacom konaní o náhradu škody na zdraví titulom náhrady bolestného a náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré bolo vedené medzi tými istými sporovými stranami (pozri rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 11C/7/2010 - 219 z 05.12.2012 str. 14, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/15/2013-260 z 11.02.2014 str. 15) hodnotí odvolací súd ako vecne správne. Vychádzajúc z opísaných úvah súd prvej inštancie dôvodne uzavrel, že za škodu na zdraví žalobkyne objektívne zodpovedá žalovaný 1/ v zmysle § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka s použitím ust. § 441 Občianskeho

zákonníka a žalovaná 2/ ako poisťovateľ titulom uplatneného priameho nároku voči poisťovni podľa § 4 a § 15 zákona č. 381/2001 Z. z.

46. V súdnej veci je tiež nepochybné, že žalobkyňa si nároky uplatnené a prejednané v tomto konaní prvýkrát voči žalovanému 1/ uplatnila rozšírením žaloby doručeným súdu 30.07.2004 a voči žalovanej 2/ podaním doručeným 21.03.2005, kedy navrhla jej pristúpenie do konania ako ďalšieho účastníka. Ďalej je z obsahu spisu zrejmé, že žalovaná 2/ podaním zo 7.1.2009 vznesla námietku premlčania nárokov uplatnených žalobkyňou podaním z 25.11.2008, ktorým okrem pôvodného návrhu žiadala 80-násobné zvýšenie odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v súvislosti s jej úrazom pri dopravnej nehode a podaním z 11.3.2020 vznesla námietku premlčania aj voči nároku na náhradu vecnej škody vo výške 1145,- Sk (38,- Eur), voči nárokom titulom nákladov vynaložených s liečením, konkrétne nákladov na cestovné hromadnými dopravnými prostriedkami za obdobie od 09.09.2002 do 20.03.2003 v celkovej výške 2826 Sk (93,80 eur), nákladov na cestovné osobným motorovým vozidlom za obdobie od 24.02.2003 do 20.03.2003 v celkovej výške 13 018,62 Sk (432,14 eur), nákladov spojených s úhradou liekov za obdobie od 09.09.2002 do 17.03.2003 v celkovej výške 1939,90 Sk (64,40 eur), poplatkov za poskytovanie zdravotnej starostlivosti za obdobie od 18.02.2003 do 13.01.2003 v celkovej výške 1541 Sk (51,15 eur) a nákladov na oblečenie a hygienické potreby za obdobie od 19.08.2002 do 21.02.2003 v celkovej výške 10 776,- Sk (357,70 eur). V označenom podaní súčasne tvrdila že žalobkyňa sa dozvedela o osobe zodpovednej za škodu už priebehu trestného konania a to dňom 05.09.2002 kedy bola vypočutá ako svedok – poškodený. Toto skutkové tvrdenie nebolo do vydania napadnutého rozhodnutia žalobkyňou účinne popreté. Iba v podaní z 11.05.2020 žalobkyňa v reakcii na oboznámené vznesenie námietky premlčania žalovanou 2/ vyjadrila voči tejto hmotnoprávnej námietke vo všeobecnosti nesúhlas. Z obsahu podania z 30.6.2021, ktorým sa žalovaná 2/ odvolala voči rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 11C/8/2010 - 245 z 25.06.2021 súčasne vyplýva, že žalovaná 2/ namietala premlčanie ohľadne všetkých nárokov uplatnených v tomto konaní t.j. vrátane nároku na náhradu straty na zárobku za obdobie od 16.08.2002 do 06.07.2003 vo výške 19 152,- Sk.

47. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

48. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

49. Podľa § 106 ods. 1 a 2 OZ, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

50. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vznieť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia, škody a podobne (porovnaj napr. R 29/1983).

51. Pre premlčanie náhrady škody ustanovuje platné právo v citovaných ustanoveniach osobitnú kombináciu objektívnej a subjektívnej premlčacej lehoty. Náhrada škody na zdraví však predstavuje jedinú výnimku z tohto konceptu, keď pri tomto type zodpovednosti za škodu platí výlučne dvojročná premlčacia subjektívna lehota. Zo samotnej povahy škody spôsobenej na zdraví vyplýva, že sa

nevyhnutne nemusí prejavíť v krátkom časovom odstupe od protiprávneho konania škodcu či škodnej udalosti, keďže napríklad môže dochádzať k postupnému zhoršovaniu zdravotného stavu, či prejavaniu sa ďalších škodlivých následkov a pod. Je konštantne judikované, že jednotlivé zložky práva na náhradu škody predstavujú samostatné čiastkové práva, ktoré sa ako také aj samostatne premlčujú (napr. náhrada straty na zárobku, bolestné a odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia). Počiatok ich behu je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode (t. j. preukázateľne nadobudol vedomosť o tom, že mu vznikla škoda) a zodpovednej osobe. Nestačí len obyčajná možnosť dozvedieť sa o vzniknutej škode, či eventuálne predpokladaná vedomosť o tejto škode. Dozvedieť sa o škode znamená, že sa poškodený dozvedel o majetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno vyčíslíť v peniazoch, tak aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde. Pojem „dozvie sa o škode“ (§ 106 ods. 1 OZ) vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyjadriť (vyčíslíť) v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde. Začiatok plynutia subjektívnej doby môže byť rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Súčasne platí, že počiatok behu tejto lehoty nezávisí na tom, či a kedy si poškodený zabezpečí dostatok dôkazov alebo kedy sa vytvorí pre neho priaznivejšia procesná situácia na to, aby skutkové okolnosti, o ktorých má vedomosť, mohol v súdnom konaní preukázať (por. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 152/2010).

52. Z ustálenej súdnej praxe plynie, že poškodený sa o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 OZ) dozvie v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu však nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2010 sp. zn. 1 Cdo 82/2009 – publikovaný pod R 16/2014). Taktiež o tom, aká škoda vznikla na strate na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného, sa poškodený dozvie spravidla v okamihu, keď mu bola vyplatená posledná dávka nemocenského, a teda keď škodu môže bližšie špecifikovať. Až v tomto čase sa poškodený dozvie o škode podľa ustanovenia § 446 OZ a až od tohto času mu začína plynúť premlčacia doba podľa ustanovenia § 106 (Z IV s.625).

53. Z nesporných okolností prejednávaneho prípadu je zrejmé, že k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo pri dopravnej nehode, ktorá sa stala 15.8.2002, keď žalovaný 1/ ako prevádzateľ motorového vozidla C. N., ŠPZ: V. XXXX pod vplyvom alkoholických nápojov zrazil žalobkyňu, za čo bol rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/364/2002 z 10.01.2003 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1To/93/2003 z 19.2.2004 v trestnom konaní uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v Trnave v trvaní 12 mesiacov a súčasne podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku zaviazaný uhradiť žalobkyňi škodu vo výške 36 015,- Sk titulom náhrady bolestného.

54. Súd prvej inštancie pri posúdení žalovanou 2/ vnesenej námietky premlčania vychádzal v napadnutom rozsudku zo skutočnosti, že k uplatneniu v tomto konaní prejednávanych nárokov (na náhradu straty na zárobku, na náhradu účelne vynaložených liečebných nákladov a na náhradu vecnej škody) došlo voči nej podaním doručeným 21.03.2005 a tiež zo žalobkyňou nerozporovaného tvrdenia žalovanej 2/ o vedomosti žalobkyne o osobe zodpovednej za škodu dňa 05.09.2002. To, že žalobkyňa v spomenutom trestnom konaní uplatnila svoj nárok na náhradu škody proti žalovanému 1/, aj keď len čo sa týka bolestného iba potvrdzuje, že žalobkyňa mala už skôr informáciu o tomto zodpovedajúcom subjekte. Preto názor žalobkyne, že (subjektívna) premlčacia doba začala plynúť až od právoplatnosti uvedeného trestného rozsudku, chybne stotožňuje začiatok plynutia tejto premlčacej doby s dátumom právoplatnosti rozsudku v trestnej veci žalovaného 1/, prehliadajúc preukázanú skoršiu vedomosť žalobkyne o žalovanom 1/ ako subjekte, ktorý za vzniknutú škodu zodpovedá. Z uvedených dôvodov považoval aj odvolací súd vyššie označené nároky vo vzťahu k žalovanej 2/ s poukazom na § 106 ods. 2 OZ za dôvodné krátiť v rozsahu tých nákladov, resp. tej škody, ktorá u žalobkyňi vznikla viac ako 2 roky pred dátumom 21.3.2005, t.j. pred 21.3.2003. Odvolací súd realizované právne posúdenie otázky premlčania nárokov uplatnených v tomto konaní považuje v zásade za správne, s výnimkou nároku na náhradu straty na zárobku žalobkyne, pri ktorom súd prvej inštancie opomenul vziať do úvahy medzi stranami nespornú skutočnosť, že práceneschopnosť žalobkyne zapríčinená dopravnou nehodou trvala

nepretržite odo dňa nasledujúceho po dopravnej nehode, t. j. do 16.8.2002 až do 6.7.2003. Podľa ustálenej súdnej praxe totiž škodu spočívajúcu v strate na zárobku mohla žalobkyňa bližšie špecifikovať až v okamihu, keď jej bola vyplatená posledná dávka nemocenského t. j. až po 6.7.2003, kedy mohla nadobudnúť skutočnú vedomosť o majetkovej ujme daného druhu a rozsahu, ktorú bolo možné vyčíslieť v peniazoch. V tomto kontexte súd prvej inštancie neprihliadol ani na ním zistenú skutočnosť, že potvrdenie o strate na zárobku počas PN za toto obdobie obsahujúce relevantné skutočnosti pre zistenie rozsahu straty na zárobku vystavil jej zamestnávateľ až 2.12.2003. Súd prvej inštancie preto nesprávne vyhodnotil, že tento nárok žalobkyne voči žalovanej 2/ bol v čase jeho uplatnenia pred súdom (21.3.2005) premlčaný.

55. Posudzujúc nároky na náhradu straty na zárobku žalobkyne odvolací súd vychádzal z odvolaním nenamietaného skutkového zistenia súdu prvej inštancie vyplývajúceho z dokazovania, že práceneschopnosť žalobkyne pre úraz v dôsledku dopravnej nehody trvala v období od 16.08.2002 do 06.07.2003, od 05.08.2003 do 22.08.2003 a od 19.11.2003 do 13.02.2004 spolu 305 dní. Vychádzajúc z potvrdení o strate na zárobku počas PN z 2.12.2003 a 2.3.2004 vystavených zamestnávateľom žalobkyne, spoločnosťou S.- T. J., D. XXXX, XXX XX J., M.: XX XXX XXX, ktoré boli v priebehu konania oboznámené, priemerný hrubý zárobok žalobkyne po dobu práceneschopnosti predstavoval sumu 121 085,- Sk (resp. 397,- Sk za deň), s tým že žalobkyňa bolo na nemocenských dávkach vyplatených 96 390,- Sk. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď dávkami nemocenského nekrýtú časť straty na zárobku v sume 24 695,- Sk podľa § 441 OZ pomerne znížil o 10% s poukazom na spoluzavinenie žalobkyne z dôvodov vyššie rozvedených (teda o 2 469,50 Sk) a následne aj o súdom prvej inštancie zistený rozsah úhrad žalovanej 2/ v sume 22 221,50 Sk, z dôvodu ktorého do vydania napadnutého rozhodnutia predstavovala neuhradená časť straty na zárobku sumu 4,- Sk, t. j. 0,13 eur. Skutočnosť, že vznik nároku na náhradu straty na zárobku sa posudzuje podľa § 446 OZ v znení účinnom v čase vzniku škody a tieto právne vzťahy sa po 1.12.2019 posudzujú podľa § 446 OZ v znení zákona č. 394/2019 Z. z. (por. § 879w OZ v znení zákona č. 394/2019 Z. z.) nemení nič na závere, že žalobkyňa ako poškodená má titulom straty na zárobku nárok na vyrovnanie svojho príjmu za predmetné obdobie a to až do úrovne svojho priemerného zárobku. Keďže žalobkyňa si žalobou doručenou 28.7.2004, rozšírenou podaním doručeným 30.7.2004 pôvodne titulom náhrady straty na zárobku uplatnila nárok v sume 34 223,- Sk, a po zmene žaloby pripustenej uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 11C/2/2006-231 zo 7.1.2009, právoplatným 19.3.2009 nárok na zaplatenie sumy 16 937,- Sk, bolo potrebné vo vzťahu k označenému nároku žalobe voči obidvom žalovaným v rozsahu sumy 4,- Sk, t. j. 0,13 eur vyhovieť a čo do zvyšku ako nedôvodnú zamietnuť. Ako už bolo vyššie odôvodnené, tento nárok nebol vo vzťahu k žalovanému 2/ premlčaný, preto ho v tejto časti nebolo dôvodné zamietat, tak ako to urobil súd prvej inštancie.

56. Nárok žalobkyne na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s liečením pozostáva z nároku na náhradu cestovných nákladov, nákladov za lieky, nákladov na poplatky (úhrady) za poskytnutú zdravotnú starostlivosť a nákladov na oblečenie a hygienické potreby súvisiace s hospitalizáciou. Pokiaľ ide o žalobkyňou uplatňovanú náhradu cestovných nákladov, po jej úprave žalobkyňou v sume 22 262,30 Sk, odvolací súd sa v rámci prieskumu obsahu napadnutého rozsudku stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že na základe vykonaného dokazovania možno považovať za preukázané, že na cestu hromadnými dopravnými prostriedkami bolo žalobkyňou vynaložených spolu 1185,- Sk. Tento záver odôvodnene vyplýva z porovnania vyúčtovania cestovných nákladov hromadnými dopravnými prostriedkami vyplývajúceho z prílohy podania žalobkyne z 30.7.2004, v ktorej žalobkyňa špecifikovala zdravotnícke zariadenie do ktorého sa príslušného dňa dostavila na vyšetrenie so zdravotnými záznamami o vyšetreniach, ktorým sa podrobila a do spisu predložila 4.5.2020. Z uvedených dôkazov bolo súdom prvej inštancie správne zistené, že dňa 17.09.2002 bola žalobkyňa na vyšetrení v neurologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 80,- Sk; dňa 18.09.2002 bola na vyšetrení v očnej ambulancii v J. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 32,- Sk; dňa 19.09.2002 bola na vyšetrení na oddelení funkčnej diagnostiky E. V. a cestovné na vyšetrenie stálo 80,- Sk; dňa 20.09.2002 bola na vyšetrení v ORL ambulancii v J. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 32,- Sk; dňa 24.09.2002 bola na vyšetrení v neurologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 80,- Sk; dňa 27.09.2002 bola na vyšetrení v ORL ambulancii v J. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 16,- Sk; dňa 02.10.2002 bola na vyšetrení v psychologickvej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 80,- Sk; dňa 09.10.2002 bola na vyšetrení v neurologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 56,- Sk; dňa 10.10.2002 sa uskutočnila návšteva rodičov počas hospitalizácie na ORL oddelení v E. V., pričom náklady na cestovnom činili 80,- Sk; dňa 18.10.2002 podľa na vyšetrení v ORL ambulancii v J. a

cestovné na vyšetrenie ju stálo 16,- Sk; dňa 28.10.2002 bola na vyšetrení v psychologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 80,- Sk; dňa 12.11.2002 bola na vyšetrení v ORL ambulancii v J. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 32,- Sk; dňa 26.11.2002 bola na vyšetrení v neurologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 80 Sk; dňa 12.12.2002 bola na vyšetrení v neurologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 80,- Sk; dňa 18.12.2002 bola na vyšetrení v ambulancii N. H. J. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 16,- Sk, v dňoch 17.01.2003, 20.01.2003, 22.01.2003, 24.01.2003, 27.01.2003, 11.02.2003, 17.02.2003, 21.02.2003, 24.02.2003 sa zúčastnila rehabilitačnej liečby v J., pričom cestovné bolo preukázané vo výške 152,- Sk, dňa 21.01.2003 bola na vyšetrení v neurologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 46 Sk; v dňoch 09.05.2003, 12.05.2003, 14.05.2003, 15.05.2003, 20.05.2003 sa žalobkyňa zúčastnila rehabilitačnej liečby v J., ku ktorej preukázateľné cestovné hromadným dopravným prostriedkom činilo sumu 90 Sk; dňa 04.06.2003 bola na vyšetrení v neurologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 44,- Sk; dňa 28.11.2003 bola na vyšetrení v psychologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 44 Sk, a dňa 16.03.2004 bola na vyšetrení psychologickej ambulancii v V. a cestovné na vyšetrenie ju stálo 48 Sk. Celkom tak preukázané (a správne uplatnené) náklady vynaložené na cestovné hromadným dopravným prostriedkom činia obnos 1185,- Sk, čo po zohľadnení 10% miery spoluzavinenia dopravnej nehody žalobkyňou predstavuje oprávnený nárok vo výške 1066,50 Sk a po odpočítaní dobrovoľnej úhrady žalovanej 2/ vo výške 421,40 Sk sumu 645,10 Sk t.j. 21,41 eur. Žalovaný 1/ bol v tomto rozsahu preto vecne správne zaviazaný na ich úhradu. Vo vzťahu k žalovanej 2/ zase súd prvej inštancie vecne správne žalobu zamietol prihliadajúc na dôvodne vznesenú námietku premlčania vo vzťahu k nároku na cestovné na vyšetrenia realizované do 20.03.2003 a súčasne na krytie výdavkov na cestovné hromadnými dopravnými prostriedkami za obdobie od 9.5.2003 do 16.3.2004 žalovanou 2/ realizovanou úhradou v sume 421,40 Sk. Moment vynaloženia týchto nákladov je totiž spolu s momentom nadobudnutia vedomosti žalobkyne o osobe zodpovednej za škodu (t. j. 5.9.2002) rozhodujúci pre určenie počiatku plynutia premlčacej doby tohto nároku na náhradu škody. K záveru o premlčaní tejto časti nároku odvolací súd poukazuje aj na odseky 54. a 55. odôvodnenia tohto rozsudku.

57. Odvolací súd sa stotožňuje aj so záverom súdu prvej inštancie o nepreukázaní podmienok pre priznanie náhrady cestovných nákladov na pohonné hmoty osobného motorového vozidla v sume 18 360,- Sk, ktoré malo byť použité pri doprave na ďalšie lekárske vyšetrenia, hospitalizáciu a kúpeľnú liečbu žalobkyne. Žalobkyňa totiž spolu s podaním z 30.07.2004 síce predložila doklady o nákupe pohonných hmôt avšak bez konkrétneho vyúčtovania a špecifikácie konkrétnej spotreby pohonných hmôt na tú ktorú cestu a konkrétneho motorového vozidla a jeho priemernej spotreby, ktorú by preukázala technickým preukazom použitého motorového vozidla s relevantnými údajmi. Doklady o nákupe pohonných hmôt nemôžu byť dostatočným podkladom pre uznanie tohto nároku žalobkyne, keďže z nich nemožno vyvodit' počet prejazdených kilometrov a tým aj oprávnenosť uznania uplatňovaného nároku. V tomto smere je potrebné vyhodnotiť ako nedostatočné aj čestné vyhlásenie brata žalobkyne A. J., ktoré nešpecifikuje konkrétne cesty vykonané jeho vozidlom za účelom dopravy žalobkyne na lekárske vyšetrenie či hospitalizáciu. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobkyňa od podania žaloby nebola schopná predložiť riadnu špecifikáciu týchto nákladov podľa jednotlivých ciest, ktoré takto mala podľa svojho tvrdenia uskutočniť a to tak, aby žalovaní 1/ a 2/ mali možnosť posúdiť dôvodnosť tohto nároku alebo podať voči nemu vlastnú argumentáciu. V rámci dokazovania totiž platí zásada (pozri § 132 v spojení s § 185 ods. 1 CSP), že ak sa strana dovoľáva určitého právneho následku, musí preukázať skutkové predpoklady, s ktorými právna norma tento následok spája. „Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí.“ (II. ÚS 38/2015). V súdenom prípade bola preto žalobkyňa pre svoj úspech v konaní o podanej žalobe povinná tvrdiť a preukázať skutkové predpoklady, ktoré by umožnili súdu aplikovať právnu normu, pri splnení podmienok ktorej možno vyhovieť navrhovanému spôsobu rozhodnutia, a to aj v reakcii na prostriedky procesnej obrany (popretie skutkových tvrdení žalobkyne, vlastné skutkové tvrdenia, či dôkazné návrhy) uplatnené v konaní žalovanou stranou. Opodstatnený je tak záver, že žalobkyňa ohľadne tejto časti uplatneného nároku, napriek svojmu právnenému zastúpeniu počas celého konania, neuniesla bremeno tvrdenia ani bremeno dôkazné.

58. Vo vzťahu k nároku na náhradu nákladov za lieky bolo už súdom prvej inštancie skutkovo ustálené, že žalobkyňou predložené pokladničné doklady o ich kúpe z obdobia od 9.9.2002 do r. 2004 preukazujú vynaloženie finančných prostriedkov v sume 5983,10 Sk a súčasne uzavreté, že žalobkyňa nevyvrátila žalovanou 2/ namietanú absenciu príčinnej súvislosti s úrazom pri liekoch zakúpených 30.04.2003 v

sume 159 Sk, 12.05.2003 v sume 76,30 Sk, 19.05.2003 v sume 42,50 Sk, 29.05.2003 v sume 20,90 Sk, 18.06.2003 v sume 57,- Sk, 28.07.2003 v sume 35,20 Sk, 29.07.2003 v sume 52 Sk, 29.09.2003 v sume 20 Sk, 27.10.2003 v sume 20 Sk, 22.12.2003 v sume 20 Sk, 30.12.2003 v sume 19,60 Sk, 07.04.2004 v sume 143,20 Sk, 20.05.2004 v sume 83,- Sk a v roku 2004 vo výške 84,50 Sk, z dôvodu, ktorého možno žalobkyni uznať len náklady na lieky v sume 5 147,10 Sk. Nesporná bola tiež úhrada týchto nákladov žalovanou 2/ v rozsahu sumy 1 492,40 Sk. Tieto závery vyplývajú z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie a na týchto záveroch sa nič nezmenilo ani v odvolacom konaní. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, súd prvej inštancie správne právne posúdil, že vo vzťahu ku žalovanému 1/ je z uznaných nákladov na lieky v sume 5147,10 Sk potrebné odpočítať, ako pomernú časť spoluzavinenia žalobkyne v rozsahu 10%, t.j. sumu 514,71 Sk, tak aj čiastočnú úhradu týchto nákladov žalovanou 2/ v sume 1492,40 Sk, z dôvodu, ktorého oprávnený nárok žalobkyne voči žalovanému 1/ predstavuje sumu 3139,99 Sk t.j. 104,22 eur.

59. Rovnako správna je aj úvaha súdu prvej inštancie vo vzťahu k nároku žalobkyne na náhradu uplatnených nákladov za lieky voči žalovanej 2/, že pri hodnotení dôvodnosti tohto nároku je potrebné zobrať zreteľ aj na uplatnenú námietku premlčania vo vzťahu k úhradám za liečivá zakúpené v období od 09.09.2002 do 17.03.2003 v celkovej výške 1939,90 Sk. Moment vynaloženia týchto nákladov je totiž spolu s momentom nadobudnutia vedomosti žalobkyne o osobe zodpovednej za škodu (t. j. 5.9.2002) rozhodujúci pre určenie počiatku plynutia premlčacej doby tohto nároku na náhradu škody. Okrem premlčanej časti nároku (1939,90 Sk) je aj vo vzťahu ku žalovanej 2/ potrebné z uznaných nákladov na lieky (5147,10 Sk) znížených o premlčanú časť nároku (3207,20 Sk) odpočítať pomernú časť spoluzavinenia žalobkyne v rozsahu 10%, v tomto prípade teda sumu 320,72 Sk, ako aj čiastočnú úhradu týchto nákladov žalovanou 2/ v sume 1492,40 Sk. Oprávnený nárok žalobkyne voči žalovanej 2/ ohľadne nákladov na lieky predstavuje sumu 1394,08 Sk (súd prvej inštancie v dôsledku sčítacej chyby nesprávne konštatuje sumu 1378,60 Sk - poznámka odvolacieho súdu), t.j. sumu 46,27 eur. V tomto kontexte je však zrejmé, že v zásade správna úvaha súdu prvej inštancie vyjadrená aj v odôvodnení jeho rozhodnutia nebola prenesená do výroku napadnutého rozhodnutia, preto pokiaľ bola žaloba voči žalovanej 2/ zamietnutá v celom rozsahu, tento výrok napadnutého rozsudku je vecne nesprávny a je ho potrebné zmeniť, čo sa odrazilo vo výrokovej časti rozsudku odvolacieho súdu.

60. Keďže aj tento nárok žalobkyne pôvodne uplatnený v sume 5983,10 Sk bol v priebehu konania dotknutý zmenou v rozsahu sumy 1492,40 Sk, ktorú žalobkyni uhradila žalovaná 2/, predmetom konania po pripustení zmeny žaloby zostali len náklady na nákup liekov v sume 4490,70 Sk. Vychádzajúc z vyššie rozvedených záverov tak vo vzťahu k tomuto nároku bolo potrebné voči žalovanému 1/ v rozsahu sumy 104,22 eur žalobe vyhovieť a voči žalovanej 2/ v rozsahu sumy 46,27 eur a len vo zvyšnej časti ohľadne tohto nároku žalobu zamietnuť.

61. Pokiaľ ide o nárok na náhradu liečebných nákladov spočívajúcich v poplatkoch (úhradách) za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, odvolací súd sa zhoduje so skutkovým zistením súdu prvej inštancie o vynaložení sumy 3111,- Sk žalobkyňou za týmto účelom a považuje ho za dostatočne preukázané. S prihliadnutím na medzi stranami nespornú skutočnosť, že žalovaná 2/ na úhradu tohto nároku žalobkyni plnila sumu 1995,- Sk, súd prvej inštancie v tejto časti vec správne právne uzavrel, keď poisťným plnením žalovanej 2/ nekrytý rozdiel nákladov na poplatky za poskytnutú zdravotnú starostlivosť znížil a ustálený rozsah spoluzavinenia žalobkyne na dopravnej nehode 10% z vynaložených nákladov, to je o sumu 311,10 Sk, a za oprávnený nárok žalobkyne považoval len sumu 805,- Sk (26,72 eur). Uvedený nárok vo vymedzenom rozsahu bolo možné však priznať len voči žalovanému 1/ voči, ktorému bol tento nárok žalobkyňou uplatnený včas, nie však voči žalovanej 2/ voči, ktorej bol nárok uplatnený až podaním doručeným 21.3.2005, z dôvodu, ktorého poplatky (úhrady) za poskytovanie zdravotnej starostlivosti vynaložené dňa 13.01.2003 v sume 700,- Sk a dňa 18.02.2003 v sume 841,- Sk boli uplatnené po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty od vynaloženia týchto nákladov. Preto bolo žalobe žalobkyne v tejto časti, vo vzťahu ku žalovanému 1/ vyhovené v rozsahu 26,72 eur a vo zvyšku žaloba zamietnutá (žalobkyňa totiž po úhrade sumy 1995,- Sk žalovanou 2/ naďalej požadovala zaplatenie sumy 1116,- Sk) a vo vzťahu ku žalovanej 2/ s ohľadom na vznesenú námietku premlčania úplne zamietnutá.

62. Vo vzťahu k nároku na náhradu nákladov za zaobstaranie oblečenia a hygienických potrieb v sume 21 207 Sk opierajúceho sa o žalobkyňou predložené pokladničné doklady o ich nákupe z 19.8.2002 v sume 4833 Sk, 3.9.2002 v sume 2045 Sk, 11.11.2002 v sume 1628 Sk, 17.2.2003 v

sume 480 Sk, 21.2.2003 v sume 1790 Sk, 27.3.2003 v sume 6880 Sk, 4.4.2003 v sume 190 Sk, 19.11.2003 v sume 1931 Sk a 29.1.2004 sume 1430 Sk sa odvolací súd po ich preskúmaní stotožňuje s právnym hodnotením súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nepreukázala, že nakupovala oblečenie a hygienické potreby nevyhnutne a v príčinnej súvislosti s následkom dopravnej nehody, pričom za dôvodnú považuje aj argumentáciu žalovanej 2/ k odvolaniu žalobkyne o zjavnej neprimeranosti nákupu oblečenia vyplývajúceho z predložených dokladov (36 ks nohavičiek, 9 ks pyžám, 4 ks nočných košiel, 17 ks uterákov, 4 ks osušiek, 38 párov ponožiek, 6 párov papúč, 5 ks teplákov, 2 ks domáceho úboru, 8 ks tričiek). Odvolací súd aj na tomto mieste opakuje, že dôkazné bremeno týkajúce sa rozhodujúcich skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí. Preto aj odvolací súd považoval zamietnutie žaloby v tejto časti za dôvodné.

63. Čo sa týka nároku na náhradu vecnej škody za oblečenie a obuv zničenú dopravnou nehodou, táto podľa v konaní žalobkyňou produkovaných skutkových tvrdení predstavovala sumu 3 169 Sk, ktorá pozostávala z ceny nadobudnutia dopravnou nehodou zničeného kostýmu vo výške 1879 Sk, ako aj dopravnou nehodou zničenej obuvi vo výške 1299 Sk. Súčasne bolo potrebné vychádzať z nepopretých skutkových tvrdení žalovanej 2/ o úhrade sumy 2024,- Sk dňa 18.1.2008 a sumy 19,18 eur (v prepočte 577,82 Sk) dňa 9.7.2019, t. j. spolu sumy 2601,82 eur žalovanou 2/ na tento žalobkyňou uplatnený nárok. Podľa odvolacieho súdu bola súdom prvej inštancie správne posúdená nedôvodnosť žalobkyňou uplatneného nároku na sumu 1145,- Sk, ktorú žalobkyňa po čiastočnej úhrade žalovanej 2/ v konaní požadovala, a to jednak z dôvodu, že rozdiel medzi žalobkyňou na kúpu týchto vecí vynaloženou sumou (3169,- Sk) a žalovanou 2/ realizovanými úhradami (2601,82 Sk) predstavuje len sumu 567,18 Sk, tak aj z dôvodu pomerného zníženia tohto nároku o 10% (v prepočte sumy 316,90 Sk) pre spoluzavinenie dopravnej nehody konaním žalobkyne. Súd prvej inštancie napokon vecne správne vychádzal zo záveru, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno o skutočnosti, že tieto veci boli v čase dopravnej nehody úplne nové a nie aspoň čiastočne opotrebované, k čomu súd prvej inštancie v adekvátnom rozsahu uznal obranu žalovanej 2/ o amortizácii týchto vecí, postup ktorý možno považovať za súladný s § 443 OZ, podľa ktorého sa pri určení výšky škody na veci vychádza z ceny v čase poškodenia. Preto dôvodne bol nárok na náhradu vecnej škody, nekrytý úhradami žalovanej 2/, po jeho znížení o spoluzavinenie žalobkyne v zostávajúcej sume 250,28 Sk (ktorá predstavuje 7,9% z nadobúdacej ceny vecí) s prihliadnutím na ich predpokladanú amortizáciu v čase dopravnej nehody zamietnutý. Okrem toho, voči žalovanej 2/ na tento zvyšok uplatneného nároku dopadala včas vznesená námietka premlčania z dôvodov rozvedených v odsekoch 54. a 55. tohto rozsudku. Aj v tejto súvislosti odvolací súd opakuje, že o vecnej škode a škode spočívajúcej vo vynaložených nákladoch spojených s liečením sa poškodený dozvie v dobe ich vzniku, to je kedy boli vynaložené, pričom premlčacia doba nároku na náhradu škody začne plynúť súčasne s momentom získania vedomosti žalobkyne o osobe zodpovednej za škodu, čo v danom prípade bolo ustálené ku dňu 05.09.2002.

64. Vychádzajúc z vyššie opísaného odvolací súd konštatuje, že ohľadne v tomto konaní prejednávaných nárokov je žaloba žalobkyne vo vzťahu k žalovanému 1/ dôvodná len v rozsahu sumy 152,48 eur (0,13 + 21,41 + 104,22 + 26,72 eur). Preto odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v žalobkyňou napádanom výroku V. ako vecne správny potvrdil, majúc za to, že v tejto časti nedošlo k naplneniu žalobkyňou vymedzených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP (výrok I. tohto rozsudku).

65. Pokiaľ ide o žalobkyňou napádaný výrok I. rozsudku, odvolací súd konštatuje, že tento výrok znie v neprospech žalovaného 1/, nie v neprospech žalobkyne. Z účelu odvolania vyplýva, že nie každej strane sporu prislúcha právo podať odvolanie, pričom § 359 CSP významne obmedzuje právo strany podať odvolanie, keď sa takéto právo priznáva strane len v tom prípade, pokiaľ bolo rozhodnutie vydané v jej neprospech. Teda toto právo nie je dané tej sporovej strane, v neprospech ktorej rozhodnutie súdu prvej inštancie nevyznelo, resp. ktorá týmto rozhodnutím nebola na svojich právach dotknutá, prípadne sa jej právne postavenie nezhoršilo. Odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobkyňa nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania voči napadnutému výroku I. rozsudku, ktorý jej priznáva voči žalovanému 1/ právo na zaplatenie sumy 152,48 eur. Preto odvolanie žalobkyne proti tomuto výroku napadnutého rozsudku podľa § 386 písm. b) CSP odmietol ako podané neoprávnenou osobou (výrok II. tohto rozsudku).

66. Ďalej odvolací súd zistil, že žaloba žalobkyne je čiastočne dôvodná aj vo vzťahu k žalovanej 2/ a to v rozsahu sumy 46,40 eur pozostávajúcej z neuhradenej časti nároku žalobkyne na náhradu straty na zárobku v sume 0,13 eur, pri posúdení dôvodnosti ktorej sa súd prvej inštancie dopustil nesprávneho právneho posúdenia v otázke premlčania (k tomu bližšie pozri odsek 54. a 55. odôvodnenia tohto rozsudku), a z neuhradenej a nepremičanej časti nároku na náhradu nákladov na nákup liekov v rozsahu sumy (46,27 eur), pri ktorej napriek v zásade správne mu záveru o dôvodnosti tejto časti nároku vyplývajúcej z odseku 33. odôvodnenia napadnutého rozsudku, nedošlo k preneseniu tohto záveru do výrokovvej časti napadnutého rozsudku a žaloba voči žalovanej 2/ bola súdom prvej inštancie v celom rozsahu zamietnutá. Odvolací súd z týchto dôvodov napravil v tomto smere zistené pochybenie súdu prvej inštancie postupom podľa § 388 CSP a zamietavý výrok III. napadnutého rozsudku zmenil tak, že žalovanú 2/ zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 46,40 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti tento výrok postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

67. Vzhľadom na obsah konečného rozhodnutia súdu vo veci, ktorým dochádza k zaviazaniu obidvoch žalovaných na peňažné plnenie, avšak z rozdielnych právnych titulov, z dôvodu ktorého medzi žalovanými 1/ a 2/ nebola založená spoločná pasívna solidarita, odvolací súd konštatuje, že v danom prípade ide o prípad nepravej solidarity, keď poisťovňa a škodca zodpovedajú za škodu na základe rôznych právnych titulov. Zatiaľ čo nárok žalobcu voči žalovanému 1/ ako škodcovi je národom na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka, nárok žalobcu vo vzťahu k žalovanej 2/ ako poisťovateľovi vyplýva z § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. Preto, ak sú zažalovaný tak škodca ako aj poisťovňa, v konaní majú postavenie samostatných spoločníkov a medzi nimi nevzniká pasívna solidarita. V takom prípade tak súd nemôže zaviazat' škodcu a poisťovateľa solidárne (spoločne a nerozdielne), ale vo výroku rozsudku musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

68. Vychádzajúc z vyššie uvedeného bolo preto nevyhnutné reagovať na zmenu napadnutého rozsudku ohľadne nárokov žalobkyne voči žalovanej 2/ a to tak, že vo vyhovujúcej časti bolo nutné vymedziť aj spôsob plnenia žalovaných 1/ a 2/. Postupom podľa § 388 CSP preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti ohľadne úpravy spôsobu plnenia povinností žalovanými 1/ a 2/ súčasne zmenil tak, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia aj povinnosť druhého žalovaného (výrok IV. tohto rozsudku).

69. Z už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (viď napr. aj rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu žalobkyne zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

70. Vzhľadom na čiastočnú zmenu napadnutého rozsudku bol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP povinný rozhodnúť aj o náhrade trov konania na súde prvej inštancie a súčasne aj o trovách odvolacieho konania. Na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania považoval odvolací súd sa aplikovateľný § 255 ods. 1 a 2 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, pričom ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Uvedené ustanovenie však je potrebné vykladať v kontexte súdeného prípadu, v ktorom vzhľadom na použitie § 441 OZ výška plnenia závisela aj od úvahy súdu. V takýchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Podľa odvolacieho súdu takýmto prípadom je aj predmetná právna vec, v ktorej je nesporné, že do práv žalobkyne na náhradu škody na zdraví bolo jednoznačne zasiahnuté. Pri posudzovaní trov konania je tak výška požadovanej škody druhoradá a primárnym je fakt, že škoda žalobkyni bola spôsobená. Preto v danom prípade je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné priznať žalobkyni právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, čo je zdôvodniteľné cez interpretáciu

pojmu „úspech vo veci“ v zmysle § 255 CSP, keďže tento sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

71. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 CSP priznal žalobkyni voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania aj odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Pri určení ich výšky je pritom potrebné vychádzať z prisúdených súm, na zaplatenie ktorých sú žalovaní 1/ a 2/ zaviazaní spôsobom vyplývajúcim z výroku IV. tohto rozsudku (výrok V. tohto rozsudku).

72. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady všetkých priznaných trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP.

73. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).